

MESURA DE GOVERN

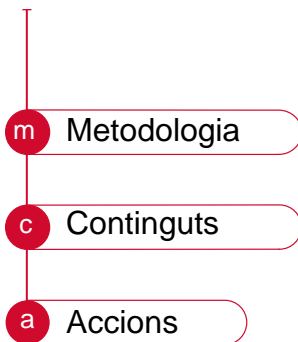
PLA DE CENTRES CÍVICS 2019-2023

Barcelona, 18 de novembre de 2019

Ajuntament
de Barcelona

PLA DE CENTRES CÍVICS 2019-2023

GRUP MOTOR IMPULSOR DEL PLA

Format per:

- Gerència del Districte de Les Corts
- Direccions de Serveis a les Persones i el Territori dels districtes de Sarrià - Sant Gervasi, Horta i Sant Martí
- Coordinadors i gestors de projectes dels districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc i Gràcia
- Direcció i tècnics de la Direcció de Cultura de Proximitat de l'ICUB

ESPAIS DE PARTICIPACIÓ I CONTRAST

S'han convocat **10 grups de treball** entre els mesos de març i maig del 2019 així com **una sessió amb totes les direccions dels centres cívics** al juliol.

En total hi han participat 75 persones (representants de tots els districtes i els centres cívics i d'àrees i departaments municipals relacionats amb algun dels temes tractats, així com diferents equipaments i entitats culturals de la ciutat).

Les àrees i departaments relacionats participants han estat:

- Consorci de Biblioteques
- Consorci d'Educació de Barcelona
- Direcció d'Acció Comunitària
- Institut Municipal de Persones amb Discapacitat
Departament de Promoció de Drets de les Dones i LGTBI
- Direcció d'Interculturalitat
- Institut Municipal d'Educació de Barcelona
- Ecologia Urbana
- Direcció de Serveis de Prevenció
- Direcció de l'Àrea de Règim Jurídic

10

grups

març/
maig

període

75

participants

ESPAIS DE PARTICIPACIÓ I CONTRAST

Altres entitats i equipaments participants han estat els següents:

- Biblioteca Sagrada Família i Biblioteca Sant Gervasi – Joan Maragall
- Museu Nacional de Ciències Naturals
- Lluïsos d'Horta
- Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
- Arxiu Fotogràfic de Barcelona
- Associació Catalana d'Empreses del Lleure, l'Educació i la Cultura (ACELLEC)

**OBJECTIUS I
PRINCIPALS
ACCIONS
DEL PLA**

**Objectiu
principal**

Aquest pla ha de funcionar com una **guia** de les **accions conjuntes entre l'àrea responsable de la coordinació de la xarxa i els districtes** com a òrgans gestors dels centres cívics.

Es tracta d'un punt de partida per desplegar uns programes i una política que només es poden abordar amb èxit a partir de la planificació i l'execució transversal amb les competències i capacitats d'una o altra dependència municipal.

**ALGUNS TRETS
DEFINITORIS
DE LA CIUTAT
I SOCIETAT
ACTUAL**

**Igualtat
de drets**

Cal fer efectiva la **igualtat de drets en una societat cada cop més diversa i plural**.

**Participació
activa**

La vocació cada cop més àmplia de la ciutadania **de participar activament en la vida cultural i política de la ciutat**.

**Augment de
l'esperança
de vida**

Es dona un **augment de l'esperança de vida** acompanyat d'un **nivell educatiu general més alt**.

**Major diversitat
i densitat
d'agents
culturals**

Més diversitat i densitat d'agents, equipaments i infraestructures culturals. Això requereix més capacitat de coordinació i treball en xarxa.

**Noves
centralitats
urbanes**

S'estan configurant **noves centralitats urbanes** a la ciutat.

ALGUNES VALORACIONS DE LA TRAJECTÒRIA DELS CENTRES CÍVICS

Centres culturals de proximitat

Cal **deixar de banda la vocació** original dels centres cívics **com a contenidors** generalistes de diferents serveis i **centrar-se en la seva condició de centres culturals de proximitat**.

Capacitat d'adaptació

Han demostrat tenir una **gran capacitat d'adaptació** a les realitats de cada territori i un gran potencial de dinamització comunitària.

Xarxa diversa d'equipaments

Aquesta capacitat d'adaptació comporta una gran diversitat de projectes i tipologia d'equipaments responent a la **diversitat del conjunt de barris** de la ciutat

Manca de planificació prèvia

Han **mancat d'una planificació prèvia en l'àmbit de ciutat** en el desplegament de la xarxa i d'un projecte cultural comú. La ubicació dels equipaments no ha estat tant per una lògica de redistribució territorial equitativa com de possibles circumstàncies (disponibilitat d'espais, demandes ciutadanes, etcètera).

CARACTERÍSTIQUES I VALORS QUE S'HAN D'ASSOCIAR ALS CENTRES CÍVICS

Reconeixement

Reconeixement de la seva funció i identitat cultural.

Qualitat

Qualitat de les propostes i els serveis.

Flexibilitat

Flexibilitat i capacitat d'adaptació a cada entorn.

Proximitat i intencionalitat comunitària

Proximitat i intencionalitat comunitària des dels projectes culturals que desenvolupen i promotors de la participació de la ciutadania.

Impuls i promoció de la diversitat

Vocació de ser impulsors i promotors **de les diverses cultures presents als territoris.**

CARACTERÍSTIQUES I VALORS QUE S'HAN D'ASSOCIAR ALS CENTRES CÍVICS

Frontissa entre accessibilitat i excel·lència

Assumeixen de manera constructiva que la **tensió** entre **excel·lència** artística i **accessibilitat i proximitat** és **irresoluble però irrenunciable**.

Generació de continguts i relats

Han de ser reconeguts com a **agents generadors de discursos i relats culturals propis**.

Innovació en l'estratègia

Són innovadors en estratègies de **creació de nous públics i noves formes de relació entre artista o creador i ciutadà**.

Connexió als territoris

Han d'actuar com a **connectors culturals** als seus territoris d'actuació.

Referents en inclusió i igualtat

Han de ser referents en les fórmules de **promoció de l'oci inclusiu i a incorporar la perspectiva de gènere en els continguts i programacions** als equipaments.

1 Prèvia

- El projecte cultural dels centres cívics

2 Noves línies estratègiques

- Perspectiva de gènere, accessibilitat i inclusió i diversitat
- Cultura i educació en el marc dels equipaments culturals de proximitat
- Gestió i dinamització comunitària

3 Actualització de programes

- Funció dels programes de la xarxa de centres cívics
- Relació amb altres xarxes d'equipaments
- Actualització del catàleg de programes i serveis
- Sostenibilitat i impacte mediambiental

4 Millora en la gestió dels serveis

- Millora en la gestió de serveis
- Avaluació de l'acció dels centres cívics
- Actualització de la normativa i elaboració de criteris de funcionament comuns
- Bones pràctiques en la contractació administrativa dels serveis i en els convenis de gestió
- Altres propostes de millora

1

PRÈVIA

Acció 1

[PROJECTE]

El projecte cultural dels centres cívics

- La definició del projecte cultural és el que ha de definir-ne la pertinença a aquesta xarxa de centres culturals de proximitat que són els centres cívics.
- A partir d'aquest projecte, cal adequar les infraestructures, els equips de gestió i els recursos econòmics per desenvolupar els programes culturals.
- Cal acompanyar aquest projecte amb un pla de manteniment d'edificis i equipaments per tal d'assegurar-ne el desenvolupament.

2

NOVES LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Acció 2

[MIRADES TRANSVERSALS]

Perspectiva de gènere, accessibilitat i inclusió, diversitat i sostenibilitat i impacte mediambiental

- Establir els paràmetres per fomentar la igualtat des de la perspectiva de gènere.
- Desplegar el projecte d'oci inclusiu a tots els centres per al servei de cursos i tallers dels centres cívics.
- Executar les millores definides en la diagnosi d'accessibilitat dels centres cívics.
- Desplegar a diferents territoris de la ciutat propostes de bones pràctiques en l'àmbit de la interculturalitat en equipaments de proximitat.
- Executar millores pel que fa a manteniment i subministrament dels centres des del punt de vista d'eficiència energètica i mediambiental.
- Sensibilitzar envers el medi ambient i la sostenibilitat en totes les accions que desenvolupa el centre cívic.

2

NOVES LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Acció 3

[CULTURA I EDUCACIÓ]

Cal visibilitzar i valorar l'oferta formativa dels centres cívics com a gran actiu de la formació d'adults i al llarg de la vida.

- Els centres cívics han de ser promotors de la pràctica i sensibilització artística.
- Cal desenvolupar propostes conjuntes amb equipaments educatius que aportin coneixement i experiència recíproques.

Acció 4

[GESTIÓ I DINAMITZACIÓ COMUNITÀRIA]

- Cal definir l'estratègia i la intenció comunitària de cada centre cívic en relació amb la que s'estableixi en el seu entorn territorial.

3

ACTUALITZACIÓ DE PROGRAMES

Acció 5

[CATÀLEG DE SERVEIS]

Actualització del catàleg de serveis

- Consensuar i formalitzar els criteris de les accions formatives dels centres cívics respecte a altres tipus d'equipaments (esportius, etcètera).
- Establir uns estàndards de recursos econòmics, humans i materials per al desenvolupament d'una programació cultural estable i de qualitat (amb una figura de programador que la desplegui).
- Potenciar el segell de proximitat i la relació directa artista-públic de la programació dels centres cívics.
- Redefinir el programa expositiu dels centres a partir del seu programa cultural.
- Superar la lògica de la cessió d'espais per a artistes i creadors per oferir un acompanyament en els processos de creació.
- Reconèixer la importància de la comunicació com a element central i transversal per al desplegament dels serveis.

3

ACTUALITZACIÓ DE PROGRAMES

Acció 6

[PROGRAMES]

Funció dels programes de la xarxa dels centres cívics

- Incorporar noves formes de creació de coneixement i d'experiència a partir de la col·laboració entre els centres de la xarxa al voltant de programes i temàtiques comunes.
- Millorar el sistema de selecció dels centres participants en els programes de xarxa (Barcelona Districte Cultural, Pantalla Barcelona, etcètera) i la definició dels objectius per assolir mitjançant aquesta participació.
- Plantejar un nou programa cultural de xarxa centrat en l'àmbit expositiu.

Acció 7

[TERRITORI I XARXES]

Relació amb la resta d'equipaments de territori i altres xarxes i centres culturals de ciutat

- S'han d'impulsar nous espais de coneixement entre equipaments culturals de ciutat i equipaments culturals de territori.
- Consolidar espais de coordinació entre els equipaments culturals de proximitat a cada territori.
- Cal definir l'estratègia i intenció comunitària de cada centre cívic en relació amb la que s'estableixi en el seu entorn territorial.

3

MILLORES EN LA GESTIÓ DELS SERVEIS

Acció 8

[AVALUACIÓ]

Avaluació de l'acció dels centres cívics

- Definir les bases i els criteris comuns per portar a terme l'avaluació de l'impacte del projecte cultural dels centres cívics.
- Incorporar indicadors en relació amb les línies estratègiques per desenvolupar en els actuals sistemes de recollida de dades.
- Incorporar nous indicadors relacionats amb la implicació dels centres en dinàmiques de participació i dinamització comunitària.

Acció 9

[NORMATIVA]

Actualització de la normativa de funcionament dels centres cívics

- Redactar una nova normativa de funcionament i establir uns criteris de referència en l'àmbit de xarxa per a la regulació de determinats serveis.

3

MILLORES EN LA GESTIÓ DELS SERVEIS

Acció 10

[CONTRACTACIÓ ADMINISTRATIVA]

Bones pràctiques en la contractació administrativa dels serveis i els convenis de gestió

- Introduir millores en els sistemes de contractació i el dimensionament dels costos del servei.
- Definir i homogeneïtzar les funcions de cada categoria professional i les que haurien de formar part de cada equip de treballadors dels centres.

Acció 11

Altres propostes de millora

- Redisseny de la normativa de comunicació que cal aplicar als elements de comunicació dels centres cívics així com un nou logotip i imatge de xarxa.
- Establiment d'una estructura de costos del manteniment d'equips i maquinària més habitual dels centres i en funció del projecte cultural.

CALENDARI I SEGUIMENT

El pla conté un calendari aproximat per al desplegament de les accions.

Es proposa constituir un **Espai de Seguiment** amb una estructura similar de representants de directius i tècnics de districte i de l'àrea com ha tingut el Grup Motor.

Cal fer una estimació econòmica del que suposa el desplegament tenint en compte que hi haurà o bé increment o bé reorientació de despeses tant de l'àrea com de districtes.

Ajuntament
de Barcelona